

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructorii Conscientiæ R. P. F. Lvdovici Lopez Ordinis Prædicatorvm ...

In qua reliquæ materiæ quæ ad Instructionem Conscientiæ pertinent ex
Orthodoxis Ecclesiæ iudiciis & scholasticorum Theologorum, tum
Iurisconsultorum resolutionibus scitu perutiles latè & copiosè disputantur

López, Luys

Lvgdvni, 1588

An iniustè dispensatus in pluralitate possit ferre fructus, an possit Papa illos
illi remittere, an tollerantia Papæ hic excuset, & plura de resitutione
fructuum, iuxta nouam sanctionem Concil. Trid. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-41259

illum excusantem puta quod recte prouidet per vicariū idoneum, & quod omnem cauet causam dāni, quod paritate antequam absoluat, sit mittendus ad ordinarium vt si rationabilis causa sic allegata, per ipsum, per ordinarium fuerit probata, & approbata maiori securitate conscientiae postea possit absolui, nam ei casui conuenit dispositio, cui verba dispositionis conueniunt, cum autē huic casui conueniant verba praedicta dispositionis Concilij, sequitur, quod ei conueniat & ipsa praedicta dispositio, quod si contenderis praedictam dispositionem huic casui non omnino conuenire: nihil moror, nam certe inficiari non poteris, quin hoc sit magis tutum conscientiae poenitentis, tum conscientiae confessoris. ipsum audiens.

¶ An iniuste dispensatus in pluralitate possit ferre fructus, an possit Papa illos illi remittere, an tollerantia Papae hic excuset, & plura de restitutione fructuum, iuxta nouam sanctionem Concil. Trid.

C A P. C I I I.

¶ Nuper, quia secundam quaestionem scilicet, an sine Q. 6. 1.
causa iustificante dispensatus super pluralitate beneficiorum teneatur restituere fructus non expediuimus, vt prolixitatem in continua serie sermonis vitaremus iam hic absoluenda venit, ne illius videamur immemores. Circa quam quaestionem F. Ioseph. in suis florib. amplectitur Gabrielis sententiam, qui ait, quod qui obtinuit dispensationem à Papa super beneficiis curatis absque legitima causa, licet in conscientia tutus nequaquam maneat, nihilominus tamen ad restituendos fructus obnoxius non manet. Hac autē ratione persuasus hoc asserit, quia potēs est Papa super his fructibus dispelare, nam potest illos regi pro expeditione cōtra Turcas erogare, vel aliis cōferre dispelando, igitur poterit & Papa eosdē fructus huic plura beneficia ex dispelatione, sine causa tamē iusta possidēti adiudicare, nam inquit Gabriel, & iste F. Iosephus, quod licet talis dispensatio non valeat, quoad obtinendum titulos: valebit tamen quoad fructus.

S 3

¶ Sed

¶ Sed miror istos alioquin Theologos, quam parum naturam dispensationis expendierint, nam ad dispensationem licitam requiritur causa rationalis, at quod causa rationalis subsit ad recte dispensandos fructus aliquos ecclesie in subsidium regis euntis contra Turcas, quis est qui dubitet, quando ad hanc expeditionem in defensionem ecclesie pecunia egeret? At quod ratio & causa rationalis semper suppetat ad largiendum fructus alios ei beneficio, cui ex vno beneficio tantum, ad suam decentem sustentationem sufficiunt, imo superfluum redditus, quis est qui credat?

¶ In hoc quoque peccare videtur, quod astruit talem dispensationem Papae sine iusta causa super plura beneficia curata non tenere quoad titulos, tenere tamen quoad fructus, cum potius ut ex mente Fratris Ioannis de la Peña diximus, oppositum ab illis esset dicendum, scilicet talem dispensationem sine causa iustificante non tenere quoad fructus, tenere tamen quoad titulos, & iurisdictionem, nam si titulo, & iurisdictione talis sic dispensatus sine causa iusta, careret, & in periculum magnum ecclesie, & ovium Christi, & sacramentorum vergeret, nam quaedam sunt sacramenta, quae sine iurisdictione, quae cum titulo illis solet dari nequaquam valent ut sacramentum matrimonij, & confessionis.

¶ Igitur dicendum resolutorie venit, quod si Papa sine iusta causa iustificante dispensaverit cum aliquo super pluralitate beneficiorum, fructus restituendos tunc polliceri illi remittere an non, pensandum id est ex potestate dispensandi, quam habet: quae exigit rationabilem causam, ut dispensatio haec, vel dispensatiua remissio fructuum non sit contra ius naturale, ac per consequens inuolida. Rationalis autem causa relinquendi huic illos fructus non est utilitas privata, scilicet ad augendum eius patrimonium vel ut latius viuat, aut facilius episcopatum, aut maiorem dignitatem consequatur, quia hoc esset dispensare in solum fauorem illius, quod est contra ius naturale in quo Papa non dispensat, sed in utilitatem ecclesie talis remissio fructuum, sicut dispensatio super pluralitate, facienda est, & quando quis plura adeptus est beneficia in casu quo vnus sufficit ei, sine causa concurrente iustificante.

ficante, quia tunc non currit necessitas, vel utilitas ecclesie, sicut Papa sine causa rationabili non potest bona ecclesie alienare auctore Archid. 2. q. 2. non liceat Pape, multo minus potest in hoc casu patrimonium Christi que sunt bona Ecclesie, iniuste, id est, sine causa iusta dispergere, ac per consequens neque dispensare sine causa, cum iniuste super pluralitate beneficiorum dispensato, ut illos fructus sibi ad utilitatem priuatam, suos proprios faciat, scilicet ad ampliandum patrimonium, unde licentiosius uiuat. quia hic non solum ius positium, sed potius diuinum violatur. Vide Syluest. ita differentem, verbo Beneficium. 4. q. 4. ubi hanc questionem excitat an habens plura beneficia quando unum ei sufficit, excusetur per dispensationem Papae, ubi concludit ex mente D. Thom. quod non excusatur etiam quoad fructus, si dispensetur in fauorem suum, & ad utilitatem solum priuatam, & propria, quia hoc est contra ius naturale, in quo Papa non dispensat, ita Panorm. cui accedit ibi Syluest. contra Glos. in c. dudum el. 2. de elect. dicentem talem excusari, sed est contra communem, & contra D. Thom. ideo haec non est tenenda glossa.

Q. 2.

Præterea hic & illa quaestio attextenda venit, utrum is qui non canonicè habita beneficia tenet, ex tolerantia, seu tacito consensu praelatorum possit habere, & de facto habeat aliquod ius in eis, siue quoad titulum, siue quoad fructus. Cum Syluest. huius quaestionis meminerit, sic de eius mente eam absoluimus, primo dicentes, quod si praelatus ignorat beneficia talia non esse canonicè habita, tunc nec tolerantia papae, aut ordinarij: imo neque eorum expressus consensus etiam si ignoranter, sed expressè in eorum retentione consentit, ius ullum ad illa beneficia non canonicè habita, illa possidenti confert, nec tenenti acquiritur aliquod ius, quia non consentit qui ignorat, aut errat, b secundum Innoc. & Hostien. ibi, & Archid. 63. dist. cum Adrian. ita tradit Henricus Boich super cap. dilecto. de præben. citatus à Syluest. ibi.

b l. si per errorem. ff. de iurisd. omn. iud.

Secundò dicimus, quod si praelatus nouerat illa beneficia non fuisse canonicè obtenta, talisq; praelatus id noscens sit Papa: tunc distinguendū est, quia si tolerantia sit expressa ab eo, vel ab aliquo de mandato eius; quia haec est tole

est tolerantia approbationis, dat quidem ius ad talia beneficia Huius asserti ratio porissima hæc est, quia papa non astringitur forma conferendi, per quam acquiritur ius 9. q. 3. cuncta. vnde postquã de voluntate Papæ constat sufficit. Si verò hæc tolerantia Papæ in hoc casu non fuit expressa, hæc approbationis tolerantia non est ad conferendum ius super talia beneficia sufficiens, teste Hostien.

*c. Hostien.
litteras. de
sup. neg.
prel.*

¶ Vltimò dicimus, quod si talis prælatus, qui probe novit illa beneficia non fuisse canonicè obtenta non est Papa, patientia, seu tolerantia eius etiam expressa, non dat ius, nisi interueniat canonica electio, vel provisio, ut docet glossa in dicto cap. dilecto, quam approbat Hostien. sis, hæc ex illo.

Q6.2.

¶ Ad hæc accedit hic & alia conuicina dubitatio, cuius meminit Syluester, ^d scilicet ad quid teneantur iniuste possidetes nec canonicè beneficia ecclesiastica, circa resignationem, & fructus. ¶ Breuiter igitur pro expeditione quæstionis dicim⁹, primo quod statim tales resignare teneantur in manu eius, qui resignationem passim accipere, vel alicuius nomine eius, si esset resignaturus constitutus in mortis articulo, ita quod aliter fieri nequirit, in Innocentius.

d. verb. Beneficium. 3. q. 20.

¶ Secundo dicimus, quod huiusmodi iniustus possessor perceptos tenetur restituere fructus de renūciat. post translationem. §. rursus.

¶ Sed nunquid iste totaliter talibus fructibus est exponendus? Ad hoc tertio dicimus, quod doctore Innocentio is retinere vitæ necessaria strictè de consilio confessoris poterit, ita quod solum non egeat, & alios fructus in utilitatē ecclesiæ cōuertat. Quia restituere tenetur cap. dilecto de præben. aliter absoluti non potest, nisi legitimum obtinuerit dispensationem, neque in foro animæ tenentur ei subditi obedire, incapaxque est secundum Archidiaconum ad præscribendum, etiam si perpetuò possederit. Sin minus canonicè obtinuit, quia per fraudem, vel aliquam surreptionem, vel Simoniacè illud obtinuit. Syluester; intelligit dictum Hostien. sic, quod si post resignationem habet aliquos fructus tenetur de his. ¶ Præterea hic nisi supra de redditibus beneficalibus an eum superfluū sint dādi pauperibus hæc disputasse mus nobis disputatio

ratio habēda foret, quare de hoc nihil amplius dicimus, quam quod hic rursūm reperimus illud concil. Trident. Sess. 23. cap. 1. de reformatione interdictum, quo omnino interdicat nec dum episcopis, sed & ceteris beneficiariis etiam Cardinalibus, ne cōsanguineos familiaresve suos, redditibus ecclesiasticis augeant, aut illos iis, nisi pauperes sint, distribuant, eosque monet ut omnem humanum erga cōsanguineos, & propinquos affectum ceu malorum seminarium penitus exuant.

¶ Quid etiam circa restitutionē fructuū, Episcopis negligentibus munus consecrationis suscipere Conc. Trid. Sess. 23. cap. 2. sub proprio tenore indixerit hic inferere visum est. At etiam ecclesiis cathedralibus vel superioribus quocūque nomine, vel titulo praefecti, etiam si sancte Romanæ ecclesiæ Cardinales sint, si munus consecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructuum perceptorum restitutionem teneantur, si intra totidem menses postea id facere neglexerint: ecclesiis ipso iure sint privati, consecratio vero si intra curiam Romanam fiat, in ecclesia ad quam promoti fuerint, aut in provincia si commodè fieri poterit celebretur.

¶ In Sessione quoque quinta, capitulo secundo, conceditur privilegium de nouo de perceptione fructuum in absentia vacantibus literarum studio, sic in hac forma. Docentes verò ipsam sacram scripturam dum publicè in scholis docuerint, & scholares, qui in ipsis scholis studēt privilegiis omnibus de perceptione fructuum praebendarum, & beneficiorum suorum in absentia iure communi concessis plenè gaudeant, & fruantur.

¶ Præterea sessione vigesimaquarta, capitulo decimo septimo circa fructuum restitutionem in Concilio Tridentino sic cauetur. Illi vero qui in praesenti plures parochiales ecclesias, aut vnam cathedralē, & aliam parochialem obtinent, cogantur omnino quibuscunque dispensationibus, aut vnionibus ad vitam non obstantibus, vna tantum parochiali vel sola cathedrali retenta alias parochiales infra spaciū sex mensium dimittere. Alioquin tā parochiales, quam beneficia omnia quæ obtinent ipso iure vacare censentur ac tanquam vacantia libere aliis idoneis conferantur, neque ipsi illa antea obtinentes tuta conscientia

ta conscientia fructus post dictum tempus retineant. Or-
tat autem sancta Synodus, vt resignantium necessitatibus
commoda aliqua ratione, prout summò Pontifici videbitur
prouideatur.

Q. 3. ¶ Porro si quis sciscitetur beneficiorum fructus vaca-
tionis tēpore, in cuius usus cedant: en sibi absolutionem
rogata quæstionis damus dicentes beneficiorum fructus
vacationis tempore in utilitatem ecclesie expendi de-
beri, vel successori fore reservandos. Alioquin in cathedra-
libus ecclesijs, vel regularibus, & collegiatis, si fiat con-
tra per capitula, cōuentus, collegia, vel singulares persō-
nas, ipsi contra facientes tandiu suspensi sunt ab officio,
& beneficio quandiu non satisfecerint, & quousq; satisfac-
tionē præstiterint, non obstantibus privilegijs, consue-
tudinibus, vel statutis etiam iuramento, vel sedis Aposto-
licæ autoritate firmatis, cap. quia sæpe de electio. ab Alex-
andro, similis prohibito generaliter, est de omnibus ecclesijs.
Vide caput præsentis de officio ordinarij, lib. sexto, & quo-
modo episcopi, & superiores in hoc culpabiles sunt sus-
pensi ab ingressu ecclesie.

¶ Ad hæc quoniam de applicatione fructuum tempo-
re vacationis meminimus: nota quod vt habetur cum
qui de præbendis libro sexto, quando aliquis vitiose, &
de facto nascitur possessionem alicuius beneficij, etiam
quod tenura sit nulla, quia à non habente potestate con-
ferendi data est alia beneficia, quæ cum illo simul teneri
non possunt vacare dicuntur.

¶ Aduerte tandem quod beneficiarius fructus sui be-
nificij in plures quam tres annos locare prohibetur, vel
in emphyteusim dare, Clementi. de reb. ecclesie: nō alien.
& est excommunicatus in terris, vbi quoad has penitas

e Nauar.
Sum. Lar.
c. 25. num.
126. & c.
25. nume.
147.

etiam recepta est extrauagã Pauli, de quo agit Nauarrus
copiosius.
¶ An secundum beneficium, & quale recipiens maneat pri-
uatus primo, & de. 17. casibus fallentie, & soluntur argu-
menta in gratiam pluralitatis beneficiorum antea posita.

CAP. CIII.

Q. 1. ¶ Quoniam omnia rimanda sunt dubia vnde reser-
uatio fructuū accidere potest, ne quid sub silentio ma-
neat.